

ПРОУЧАВАЊЕ ПРОЦЕСА ИМЕНОВАЊА У РОМАНУ *СЕМОЉ ЗЕМЉА МИРА ВУКСАНОВИЋА*

У раду се бавимо анализом процеса именовања у роману *Семољ земља*. Микропониме смо изједначили са картографским знацима, па смо их поделили на оне са логичким и на оне са естетским кодом. Код микропонима са логичким кодом уочили смо оне код којих је главни критеријум за номинацију присутан посредно и оне код којих је главни критеријум за номинацију присутан непосредно. Запазили смо да постоје различити нивои испољавања кодова, као и то да често долази до њиховог преплитања.

Кључне речи: *Семољ земља*, именовање, логички и естетски код

1. Увод

У роману *Семољ земља*, који представља други део трилогије коју чине и романи *Семољ земља* и *Семољ људи*, приказана је имагинарна поетска географија Семољ планине. По речима Александра Јеркова, овај роман је „кентограф изгубљеног епског простора, неке архајске магијске прошлости у коју се не може вратити, али коју не треба олако избрисати из памћења“ (Коменатари 2011: 522). Пред читаоцима се налази „лексички гејзир“ обликован „стратегијама које су поглавито *језичког*, лингво-стилистичког карактера“ (Коментари 2011: 528–529).

Док микропоними у свакодневној комуникацији имају комуникацијску и културну функцију (Богдановић 2005: 40–41), у роману доминира њихова поетска функција којој су подређене све друге функције (Јакобсон 1978: 117). У роману долази до измештања микропонима из њихове употребне (комуникацијске) вредности, чиме се постиже њихова стилска вредност (Симић 2001: 78).

¹ jeca.pavlovic.krusevac88@gmail.com

2. Теоријско-методолошке основе рада

Пре појаве географских карата њихову улогу обављали су топоними. Систем (микро)топонима у свести древног човека представљао је „имагинарну мапу“, која је била чувар историјско-географских знања о одређеној територији (Матвејев 1987: 11–14). Овакву једну имагинарну географску карту, која је сведок свеукупности живота на Семолъ планини, пружа нам Вукасновић својом књигом *Семолъ земља*.

Микротопониме у роману анализираћемо комбинујући семиотички и стилистички приступ онимима у књижевном делу (Бондалетев 1983: 53–65). Пошто смо роман изједначили са имагинарном географском картом, микротопониме смо поистоветили са картографским знацима. Сходно томе, и микротопоними, као и картографски знаци, могу репрезентовати како логички тако и естетски код (Вемић 2006: 82–83).

Сматраћемо да микротопоним поседује логички код уколико се у процесу његовог формирања уочавају реалне особине објекта које се могу опазити чулима. Формирање микротопонима код кога доминира логички код подразумева уочавање особина објекта и издвајање најбитније особине која дати микротопоним чини диференцијалним у односу на друге знаке у систему (Вемић 2006: 82). С друге стране, микротопоним са доминацијом естетског кода подразумева да се при формирању језичког знака истичу културне и естетске вредности колектива који врши именовање. Сам процес именовања у овом случају представља „уметничко“ стварање чији је крајњи циљ „естетско задовољство и естетска наслада читаоца или корисника карте“ (Вемић 2006: 82).

Двојство логички:естетски код подсећа на двоструку природу именовања коју истичу аутори који се баве процесом формирања (микро)топонима. А. К. Матвејев разликује објективно именовање повезано са реалним карактеристикама објекта (положај, величина, однос са другим објектима) и субјективно именовање зависно од положаја и „компетентности“ онога који именује, али и од тога како колектив оцењује објекат (према томе да ли може бити насељен или не, односно према његовој естетској вредности) (Матвејев 1987: 11).

У раду Непрјахина, Рут 1991: 30–38 помињу се три поделе процеса именовања. Прва је подела на именовање које зависи од објекта и на именовање које зависи од субјекта. У првом случају име се формира у процесу спознаје самога објекта, а објекат се посматра „слободно“, без претходно датог модела. У другом случају одређени „модел“ условљава посматрање објекта, што утиче на процес одабирања особина и на само именовање. Друга подела јесте подела према начину испољавања уочене особине при чему се разликују непосредно и асоцијативно именовање. Последња подела је подела на системско именовање (име се даје према семантичком моделу који

је присутан у топонијском систему) и на ауторско именовање (именовање не подлеже правилима у систему).

Процес именовања обухвата избор објекта, уочавање битних својстава и избор назива (Непрјахина, Рут 1991: 30). Према Н. В. Овчару у току номинације опажамо следеће етапе: „објекат као скуп свих својих особина“ → „представа о својствима објекта у свести човека“ → „материјализација представа о објекту у виду имена“ (Овчар 1991: 61). Л. М. Мајданова у акту именовања опажа следеће битне елементе: класификацију предмета, издвајање једне или две битне одлике објекта, уобличавање знања о објекту у свести именоватеља и, на крају, само језичко уобличавање имена (Мајданова 1972: 3–5). Битно је истаћи да се при именовању објекта најчешће истиче само једно његово битно својство, што значи да микротопоним не „репрезентује“ географски објекат у укупности његових особина (Матвејев 1974: 14).

Процес именовања базира се на издвајању карактеристичних својстава самог објекта, или на сагледавању веза објекта са другим објектима или на сагледавању веза објекта са другим објектима, односно на сагледавању везе именованог објекта са човеком (Коваљева 1971: 134, Овчар 1991: 61). Головина 1971: 116 издваја пет критеријума за номинацију: указивање на својство објекта, указивање на положај објекта у простору и на место на коме се објекат налази, веза са називом другог објекта са којим је именовани објекат повезан (просторно или временски), однос објекта према лицу које врши именовање и однос објекта према животу колектива.

3. Предмет и циљ рада

Предмет нашег рада представља проучавање процеса који утичу на именовање у роману *Семољ земља* Мира Вуксановића. У Павловић 2014: 153–154 говорили смо о вишезначности микротопонима у овом роману и тада смо поменули да код микротопонима може преовладати логички или естетски код, у зависности од начина на који је објашњење имена дато у самој одредници. Ово запажање је било почетна тачка у анализи – наш циљ је да истражимо основне критеријуме за номинацију присутне у роману. Током анализе држали смо се става да су исти критеријуми за номинацију присутни и у свакодневној комуникацији, а да се њиховим „померањем“ из уобичајене употребе постиже њихова естетска вредност.

Анализа је показала доминацију примера са логичким кодом над примерима са естетским. Поред тога, пронађен је и знатан број примера код којих се не може утврдити преовлађујући код. Може се запазити и различити ниво заступљености кода код различитих примера, па ће сходно томе примери бити подељени на одређене подгрупе.

4. Примери са доминантним логичким кодом

Највише је пронађених примера са доминантним логичким кодом – издаваја се једно доминантно својство објекта именована и оно се касније трансформише у назив. Разликујемо примере код којих се особина испољава посредно и примере код којих се особина испољава непосредно, а у оквиру њих постоје поделе на основу доминантне особине. У оквиру примера са логичким кодом могу се издвојити и семантички модели, па се код таквих примера може говорити о системском именовану на нивоу романа. Овом приликом нећемо се бавити анализом свих примера, већ ћемо указати само на опште тенденције и на најизразитије примере.

4.1.а. Примери код којих се логички код испољава непосредно

У роману *Семољ земља* овакве примере можемо поделити на две групе. У прву спадају примери код којих објекат именована добија назив по географском термину, а у другу групу примери код којих се објекат именује по једном издвојеном својству.

У прву групу примера чине одреднице: *Амбис, Бара, Вирови, Газ, Грета, Гробље, Дубина, Катун, Клисуре, Колибе, Кула, Ливада, Лугови, Међе, Њива, Потоци, Превија, Пријелаз, Чуке*. Ових примера нема много и код њих читалац Вукановићеве имагинарне карте Семољ планине из самих назива може закључити о врсти микротопонима, што значи да је код њих веза између денотата и језичког знака најпрозирнија. Код одреднице *Бара* поетска функција се читава у истицању „прозирности“ везе која се са објекта преноси на сам назив: „Ево једне мекане. Влажна је. Бипка се. С равнине је. Има извора. Под шеваром је. Лијепа је“ (Вукановић 2011: 32).

У другу групу спадају примери код којих се издваја једна особина географског објекта директно присутна у називу. Особине могу бити издвојене према изгледу објекта, према њиховом положају и у вези са другим објектима и према односу човека према објекту.

Најчешће се издваја једна особина објекта по којој се он именује: боја (*Бјелишник, Жутаја, Мркашица, Омрченик, Прошарице, Рујевина, Сињавчина, Тамново*), облик и изглед терена (*Пирамида, Просјеченица, Равњак, Распук, Стрмац, Хрпштите*), величина (*Великача, Вришина, Омањица*), мирис (*Баздун*), звук (*Вардиште, Зучка, Јечишта, Мукавац, Чаврље, Шушањ, Шутило*), начин кретања воде (*Брзар, Мигаловица, Скакавац*), материјал (*Каменик, Камен-море, Каменења*), биљни свет (*Бестрав, Бљуштурине, Боровик, Брезово, Брестица, Буковик, Глоговик, Јагодњак, Јасеново, Јелиште, Јељак, Јечмине, Клекодол, Копривник, Кумпијерак, Купушњак, Мљечика, Овсиште, Пелиново, Поповац, Ропушица, Сиљевина, Трешњевик, Тетна, Цвјетак, Чичак*), животињски свет (*Жабарник, Јагњечар, Јаребичара, Јунењак, Коњак, Мравињак, Муварник, Обадница, Овчарник, Орловиште, Тичник, Ти-*

чиште), атмосферске прилике (*Магленица, Међавник, Развигорица*). Свим примерима је заједничко да се из самог назива може закључити нешто о објекту. Најјчешће се ради о особини која дати објекат чини диференцијалним у односу на друге објекте на имагинарној географској карти.

Можемо говорити и о системском именовању на нивоу романа – на пример, нарочито је продуктивно именовање по биљци која расте на одређеном месту. Интересантну групу чине микротопними код којих је критеријум за именовање *шаренило* камена карактеристичано за планински рељеф:

Балук – „Ишаран је семољски вис што га због шаренила зову Балук, јер је балук шаренило, јер је шаренило ливадско друкчије и пролазно, а Балуково шаренило се не мијења“ (Вуксановић 2011: 30).

Прошарице – „Али не видим. – Шта? – Ништа шарено. – Чекај прољеће. – А онда? – Онда копни снијег. – Па? – Па кад почне, буде мало копном, мало под снијегом, прошарано...“ (Вуксановић 2011: 383).

Ћетна – „Све семољско цвјета у пролеће. – На Ћетни друкчије. – Како? – На њој *ћета* док је копнине, увијек.“ (Вуксановић 2011: 483).

Цвјетак – „Јесте Цвјетак под нарцисима, али није по цвијећу добио име. То је зачудило и семољског писца историјских романа... Тек када је... изашао на Цвјетак и видио како се на њему камен расцвјетава, како се умотава око себе, као да је ружа, када је видио камени цвијет који не вене и не мирише, разумио је како се Цвјетак окитио именом“ (Вуксановић 2011: 517).

Шарац-камен – „ – Ово је бријег. – На њему је камење. – Камење је понегдје црвено. – На неким мјестима бијело. – Помало зелено. – Највише сиво. – Ово је Шарац-камен“ (Вуксановић 2011: 539).

Доминантна особина по којој се именује предмет може бити и положај објекта и његов однос са другим објектима. Најчешће се ради о префиксалним или префиксално-суфиксалним твореницама (*Загрета, Загрмје, Зајаза, Међуврије, Потпланинско, Пошћење, Развође, Разврије*). У овој малој подгрупи занимљиви су примери код којих се називом истиче да је објекат одвојен од других објеката. Код оваквих примера о положају објекта назив обавештава посредно:

Острвица – „Још љепше када се опомене да је она, осамљена, одвојена за завид, острво, а од острво Острвица“ (Вуксановић 2011: 350).

Сампас – „ – Сами. – Самцати. – У осамак. – У испашу. – У Сампас.“ (Вуксановић 2011: 416).

На различите начине се очитује однос човека према објекту кога именује. То су примери који су добили назив по радњи која се одвијала на том месту (*Додиг, Закос, Пасање, Пилара, Прогони, Сагоница*), по изменама које је људска делатност оставила на неком објекту (*Вађевина, Изглађеница*), по игри која је ту играна (*Гуцалиште*), по функцији (*Дрвљаник, Липсача, Ље-*

чиште, Прескакала, Простирала), по сећању на важан догађај у животу заједнице (*Вукокољ, Отмичевац*). Међу примерима који указују на неки догађај посебну семантичку групу чине они који сећају на пожар (*Горевина, Жарава, Изгорина, Палевине, Сажез*).

4.1.б. Примери код којих је логички кôд присутан посредно

Код примера код којих је логички кôд присутан посредно веза између објекта и назива је асоцијативна. Прво долази до уочавања битне особине објекта, затим се у свести именоватеља развијају асоцијације и на крају се формира назив. Код примера где је особина присутна посредно издвојићемо три групе. У прву групу спадају примери код којих је именовање системско, што значи да се асоцијација развија по сличности објекта са предметом или, ређе, животињом или човеком. У другу групу примера спадају они са „двоструким преносом“ – објекат се именује по особини другог објекта који се налази на њему. У трећој групи налазе се примери код којих се асоцијација развија на начин који није типичан за систем микропонима у целини.

У прву групу спадају примери код којих се запажа сличност са²:

а) предметом:

Абетица – „преко травног острвца у јаворичју, издуженог, оританог у крајевима као да га је неко намјерно назубио, са два једнака крака, налик на бачен или раширен дјечији абетић, на продрт капутић“ (Вуксановић 2011: 6).

Бадањ – „прави велики суд, дрвени, широки, од сасушених дуга, једнаких, у круг састављених, са попођеним дном, с дреновим обручевима, с два ува...“ → „широка главица, као ваљак усправљена, горе равна, као да је прешегана“ (Вуксановић 2011: 25–26).

Ваган – „Видјели на сриједи... како ми је мала вртача округла као дрвени ваган... То су видјели када су дошли по свом обичају да траже чему шта личи и рекли да сам Ваган“ (Вуксановић 2011: 61).

Вечеп – „онда је стигао до истурене стијене, до дугуљастог курдеља, с обје стране одвојеног од прослопа, с обје уздужне стране“ → „онда је нагађао да је такав Вечеп велики чеп, да је срастао као у процијепу“ (Вуксановић 2011: 70).

Жбан – „лучеви суд, дугуљаст, са дном на два краја, да му је једно дно окренуто горе, прозумбано, пробијено сврдлом... Викао си да је жбан једнак при дну и на врху, да је начињен у збојку, као трупина...“ → „здендану стијену, осамљену и окруштану, показао си курдељ, показао си семољски Жбан“ (Вуксановић 2011: 148).

Колијевка – „Како се отегла... Како је ужа при дну... Како су је изубили... Као да су имали огромне копачице за камен... Као да су она два курка оставили да се вежу крајеви повоја... Као да су дигли лучац, савијен и ши-

² Стрелицом бележимо пренос особине од апелатива до микропонима.

рок... Као да су одгрнули стручицу. Као да су градили камену колијевку. То и јесте Колијевка“ (Вуксановић 2011: 226–227).

Косијер – „Косијер се добро види из Камењаче... Напрозори му се истегне *држак*, повије му се *сјечиво* и утањи му се *кљун*. Учини ти се да би га могао узети у руку...“ (Вуксановић 2011: 236).

Ражљевач – „Погледај како су му тачно нашли име... Зар није озгор, с врха, низ плочу, на правац спуштен држач, прав, ребраст и дугачак? Зар ти се не чини да би га могао руком подићи ако би му пришао?“ (Вуксановић 2014: 389).

б) животињом или човеком (или делом тела човека или животиње):

Бабљак – „На високим гредама... самом ивицом нанизало се ћопинасто камење... Међу њима један окураштен и бамберкаст. Као старица када се ради хладноће нацара“ (Вуксановић 2011: 23–24).

Бизад – „Као да су камени псићи, сиви, зеленкасти, самобјели, као што бива присојни кречњак изнад бусике... као да су чучнули, подвили репиће, опрли се на предње ноге које су им уз тијело, с надигнутим малим и заобљеним ушима, на глави без врата“ (Вуксановић 2011: 42–43).

Дедек – „Ништа нарочито. Дедек је равна и отегнута лазина, под Гором, до воде, лијења као онај на Данику, логом легла, предала се, од себе уморна...“ (Вуксановић 2011: 115).

Јаловуша – „Ко не би погодио да она главица, заобљена, уравњена *на крстима*, с боковима са страна, једнаким..., ко не би одмах погодио да главица личи на музару која се није мркала, која је остала јалова, па се здендала, нема одушка, па зато је главица Јаловуша“ (Вуксановић 2011: 197).

Кољенац – „...избило на камену чашицу, на велико камено кољено“ (Вуксановић 2011: 229);

в) неком особином човека или животиње:

Барусан – изглед виса пореди се са изгледом становника Семољ планине: „Зато је у Барусану... увек заглибано, земљаво и неуређено, забарусано, онако као што се Семољчад за трпезом забарусају, налик на њих“ (Вуксановић 2011: 35).

Бапа – „Зар не видиш колика јој је *вранарица* под плочама? Зар не видиш колико је *зинула*? Ниједна није тако *разђапила*. Шта би била да није *Бапа*?“ (Вуксановић 2011: 130).

Куњавац – курдељ: „Видиш ли како му се врх навио?... Куња, куња. – Куњавац“ (Вуксановић 2011: 244).

Набашкар – „Осамио се... Одвојио се... – Сви заједно. Он набашка. – Зарозао плоче. – Башкари се. – Дигао се над точилима. – Разбашкарио се“ (Вуксановић 2011: 288).

Наћулак – „– Оно је Наћулак. – По чему? – Како: *По чему*? Видиш ли?... – Како се наћулио. – Као да има уши“ (Вуксановић 2011: 307).

Код следећих примера присутан је двоструки пренос:

Ајманово – именовање личности по особини (*ајман = силник*) → именовање микропонима по власнику (Вуксановић 2011: 11).

Гаљак – „Гаљак је ован црне длаке“ → „камен у збојку, овалан, црн када покисне, црн као црно руно, згурен у црнини, зарозан на једном крају, као да има гриву, па му је име Гаљак“ → „па је Гаљак цијели обилати крш више извора и јаза“ (Вуксановић 2011: 94–95).

Ђинђуве – шљиве личе на ђинђуве „малечке, колико ниске с ђердана, као ђинђуве“ → „рекли да то није шљивик, но да су то Ђинђуве“ (Вуксановић 2011: 134).

Крстаци – борови → „Видјећете да иду право, као раширене руке, да са стаблима праве крстове“ → „Реците да знате зашто се велико борје зове Крстаци“ → место добија назив по биљци (Вуксановић 2011: 241).

Постоје примери индивидуалних именовања код којих се логички код прожима са естетским:

Бајаги – изворчић који се повремено појављује: „Говорили су да је то бајаги вода. Искали су бајаги воде. Просипали су бајаги воду. Од тога је изворчић постао Бајаги.“ (Вуксановић 2011: 27).

Безбратник – „Послије земљотреса остао је доњи курдељ. Горњи је срушен до дна. Били су као два брата. Сада је претекао Безбратник“ (Вуксановић 2011: 36).

Гњијев – „Под кућом имамо крш, малу главицу, нечемурну, трупинасту. Као што је мало чељаде гњијев, тако је и наш кришић Гњијев“ (Вуксановић 2011: 100–101).

Копиљак – камен: „Нико није нашао одакле је полетио, из које се греде одвојио, па рекли: *Не зна се ко му је отац. Он је Копиљак*“ (Вуксановић 2011: 232).

Љубиште – гомила камења: „– Види како су се примакли... Како су образе принијели... Како су се сљубили... Плоча с истока, вал са запада“ (Вуксановић 2011: 269).

Раздиок – „Видиш ли дугачку косу? – Повијарац под травом?... – Видиш ли како се рашчешљао? – Као да има раздјељак... – Па то и јесте Раздиок.“ (Вуксановић 2011: 392).

Интересантни су примери код којих се издјава више од једне доминанте особине. Код микропонима *Дланак* присутна је асоцијативна веза са особином, док је код микропонима *Надланак* та веза присутна посредно – име је добијено одређивањем места према другом објекту.

5. Примери са доминантним естетским кодом

Од примера са доминантним естетским кодом на прво место долазе они код којих је експлицитно истакнуто да су добили „лепо“, „природно“ или „чисто“ име:

Бајвода – „И када је Семољче почело да прича како је од свих понорница најљепша бајна вода, бајководна...“ (Вуксановић 2011: 27).

Ведрик – неименован вис, коме није било дато *природно име*: „Сјетио се како зове вјетар који гони облаке, озгор наниже... И сјетио се да с њим долази ведрина преко гледаног вуса, увијек преко Ведрика“ (Вуксановић 2011: 66).

Врело – „Овако: Вода рони, ено, лазином, онамо... Па узми свако прво... – Као да ври?... – Као да је с кључа?... – Као да је вруће? Врелина?... – Чисто име“ (Вуксановић 2011: 82).

Набасница – „Набасница (набас = лијеп) је дугачка откутњица...“ (Вуксановић 2011: 287).

Њедрила – „Сви веле да су Њедрила заслужено опјевана. *Име им је ђевојачко, а вода семољска*“ (Вуксановић 2011: 318, уп. Павловић 2014: 154)

Припор – „Лијепо речено. – И природно. – Јесте. – Припрто ко Припор“ (Вуксановић 2011: 378).

Већином долази до преплитања логичког и естетског кода. Тада се експлицитно истичу оба – разлог зашто је микротопоним добио име и разлог зашто је име лепо. Тако је код одреднице *Кадуљаши*: „њима би требало казати да је цијело брдо под кадуљама, да је то семољски Кадуљаш, да из семољског Кадуљаша капљу здравље и лијепа ријеч“ (Вуксановић 2011: 210). У примеру *Коњићак* истиче се предност овог назива над називом *Ждријебац*: „А није Ждријебац? – Не. Љепше је рећи Коњићак“ (Вуксановић 2011: 231).

Код неких одредница изражен је и негативни естетски код. У одредници *Дрпе* негативна карактеризација места присутна је у клетви коју стара Семољка упућује девојци пред удају: „Немој онамо, у трње и коприве, у клеке и бодигуз. Нема га који је онуда прошао да је неначете ногавице пронио. Ко год може иде наоколо. Залази и када га не пригоне“ (Вуксановић 2011: 123). Примером *Дудук* износи се противтеза доминантном естетском ставу у роману – да је свако семољско име лепо: „Од широкогузога курдеља, од оне дебеле стијене што се дигла у сутјесци, као да је неко намјерно оставио да наружи, да нас омете у гледању, да рекне како није све семољско лијепо, да има и кастигова“ (Вуксановић 2011: 124).

6. Закључак

Предмет нашег рада било је изучавање неких аспеката именовања у роману *Семољ земља* Мира Вуксановића. Примере смо поделили на оне код којих доминира логички кôд и на оне код којих доминира естетски кôд. Логички кôд представља базу из које се развија естетски, па се он налази у основи свих микропонима са естетским кôдом. С друге стране, само стављање именâ са логичким кôдим у контекст књижевног дела активира њихову поетску функцију.

Вуксановић из свакодневног живота преноси процес именовања у свет књижевног дела. Различити су начини на који се постиже активација поетске функције у процесу именовања. То се види у различитим нивоима доминације кода – од примера са израженим логичким кôдом – преко примера где је издвојена особина присутна посредно – примера код којих је особина присутна непосредно – примера код којих се одступа од системског начина именовања – до примера код којих естетски доминира над логичким кôдом. Вуксановић врши реконструкцију процеса именовања и од давања имена сваком објекту прави мало уметничко дело.

Процес именовања у роману је толико сложен да га је немогуће сагледати у његовој свеукупности на малом простору. Многи од карактеристичних аспеката именовања овом приликом су изостављени да би се истакла општа слика и да би се створила основа за даљу анализу процеса именовања у роману. Вуксановић је створио оригинално дело велике уметничке вредности које представља велики изазов како за проучаваоце књижевности тако и за лингвисте. Посебан је изазов за оне који се баве литерарном ономастиком, посебно литерарном топономастиком, јер приступ овом делу захтева комбиновање традиционалних са новијим приступима у ономастици са новијим приступима, па и са приступима који се користе у другим наукама.

Извор

Вуксановић 2011: Мирó Вуксановић, *Семољ земља, азбучни роман о 909 планинских назива*, Одабрани романи Мира Вуксановића, књ. 2, Београд: Београдска књига.

Литература

Бондалетов 1983: В. Д. Бондалетов, *Русскя ономастика*, Москва: Прoсвещение.

Богдановић 2005: Н. Богдановић, Микропонимија Сврљига, *Ономатолошки прилози*, 18, Београд, 39–180.

- Вемић 2006: М. Вемић, Семиологија, семиографија и семиоградња географских карата, *Стил*, 5, Београд, 77–87.
- Головина 1971: Э. Д. Головина, О характере номинации в микропонимике (на материале говорів северо-западной части Кировской области“, *Вопросы топониматики*, 5, Свердловск, 99–120.
- Јакобсон 1978: R. Jakobson, *Ogledi iz poetike*, Beograd: Nolit.
- Ковалева 1971: Н. Б. Ковалева, К вопросу о принципах номинации в топонимике (на материале географических названий бассейна р. Ини), *Вопросы топониматики*, 5, 133–136.
- Коментари 2011: О романима *Семол гора*, *Семол земља* и *Семол људи*, у: М. Вуксановић, *Семол људи*, Београд: Београдска књига, 521–585.
- Матвејев 1974: А. К. Матвеев, Тезисы о топониматики, *Вопросы ономастики*, 7, Свердловск, 5–18.
- Матвејев 1987: А.К. Матвеев, Топонимические древности, у: А. К. Матвеев (ред.) *Формирование и развитие топонимии*, Сборник научных трудов, Свердловск: Уральский государственный университет, 4–28.
- Мајданова 1972: Л. М. Мајданова, Процесс номинации и номинативные варианты, *Вопросы топониматики*, 6, Свердловск, 3–34.
- Непрјахина, Рут 1991: Т. С. Непрјахина, М. Э. Рут, Ономастиологический эксперимент и типология образов номинации, у: М. Э. Рут (ред.), *Номинация в ономастике*, Сборник научных трудов, Свердловск: Издательство уральского университета, 27–40.
- Павловић 2014: Ј. Павловић, Вишезначност микропонима у роману *Семол земља* Мира Вуксановића, у: М. Ковачевић (ред.), *Вишезначност у језику*, Српски језик, књижевност, уметност, Сборник радова са VIII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (25–26. X 2013), Крагујевац, 147–159.
- Овчар 1991: Н. В. Овчар, „Опыт идеографического описания озерных гидронимов русского севера“, у: М. Э. Рут (ред.), *Номинация в ономастике*, Сборник научных трудов, Свердловск: Издательство уральского университета, 60–90.
- Симић 2001: Радоје Симић, *Опита стилистика*, Београд/Никшић: Друштво за неговање и проучавање српског језика / Јасен.

Jelena M. Pavlović

ASPECTS OF NAMING IN THE NOVEL *SEMOLJ ZEMLJA* WRITTEN BY MIRO VUKSANOVIĆ

In this paper we have analyzed some aspects of naming in the novel *Semolj zemlja* written by MiroVuksanovic. We assumed that microtoponyms can be compared with the geographical signs. In other words, we have proposed the idea that microtoponyms have either a logical or aesthetical code depending on their stylistic role in the novel. Most of the microtoponyms found in the novel have a logical code. Their naming is due to extracting one distinctive feature of the geographic object and to the transformation of this feature into a microtoponyme. This transformation can occur directly or indirectly, thus, we proposed a scalar approach in the analysis of microtoponyms with a logical code. A minor number of microtoponyms have aesthetical code which is derived from a logical code, and the prototypical examples of this are microtoponyms whose names are defined as “unique”, “beautiful” or “pure”.